

Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana

Ljubljana, 19.1. 2016

Pripombe na Osnutek Programa porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v letu 2016

Spoštovani!

V skladu s pozivom na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor z dne 5.1. 2015¹ podajamo pripombe na Osnutek Programa porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v letu 2016. Najprej podajamo pripombe na ukrepe, ki se nanašajo na nevladne organizacije oz. bi se morali, nato pa še nekaj splošnih pripomb na programiranje rabe sredstev, transparentnost in spremljanje učinkov sklada.

Ukrep 6.4.: Sofinanciranje projektov nevladnih organizacij, ki delujejo na področju podnebnih sprememb

Sredstva, ki so namenjena za ta ukrep so glede na število nevladnih organizacij, ki delujejo na področju podnebnih sprememb ter navedbo, da bodo v okviru ukrepa prednostno podprti projekti, ki so zastavljeni dolgoročno, bistveno prenizka. Ministrstvo lahko na podlagi prispelih prijav na razpis za sofinanciranje projektov nevladnih organizacij, ki je bil objavljen lansko leto (in še vedno ni zaključen), nedvomno ugotovi, da imajo nevladne organizacije številne ideje za projekte, ki prispevajo k doseganju ciljev programa porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe.

Povišanje sredstev za ta ukrep bi bil korak k naslavljanju nevzdržnega stanja na področju financiranja okoljskih nevladnih organizacij, ki jim je med vsemi nevladnimi organizacijami v Sloveniji namenjenih najmanj javnih sredstev.

Predlagamo, da se sredstva za ta ukrep povišajo najmanj za toliko, da bodo lahko sofinancirani vsi projektni predlogi nevladnih organizacij oddanih v okviru javnega razpisa iz leta 2015, ki izpolnjujejo pogoje za sofinanciranje oz. na vsaj 5 % sredstev sklada. Glede na to, da se v programu hitro najde rešitev za 8 milijonov EUR, ter da je v letu 2015 ostalo neporabljenih kar 19 milijonov sredstev sklada, smo prepričani, da se ustrezna sredstva lahko najdejo tudi za nevladne organizacije.

Pod opisom ukrepa je navedeno, da se sredstva lahko delijo preko javnega razpisa. Predlagamo, da se beseda lahko briše in da postanejo javni razpisi edini način delitve sredstev.

1

http://www.mop.gov.si/index.php?id=1333&tx_ttnews%5Btt_news%5D=6571&tx_ttnews%5BbackPid%5D=12029&L=0&no_cache=1

Ukrep 6.5.: Tehnična pomoč

Tudi sredstva za ukrep Tehnična pomoč bi se morala deliti na podlagi javnih razpisov. V tokratnem osnutku je sicer navedeno, da se sredstva lahko delijo preko javnih razpisov ali javnih naročil, vendar samo za ukrep ozaveščanja. Predlagamo, da se sredstva za vse podukrepe tehnične pomoči (ozaveščanje, izobraževanje in usposabljanje, strokovne podlage) delijo le na podlagi javnih razpisov. Hkrati predlagamo, da se tudi za ukrep tehnične pomoči, tako kot za ostale ukrepe, opredelijo upravičenci, med upravičenci pa naj bodo izrecno navedene nevladne organizacije.

Okoljske nevladne organizacije imamo znanje in izkušnje za delo na področjih informiranja in ozaveščanja javnosti o okoljskih vsebinah, priprave strokovne literature, poročil, analiz, izobraževalnih orodij ter analiziranje izvajanja politik in trendov in pripravo strokovnih podlag za pripravo politik in ukrepov. Na teh področjih dela imamo bogate izkušnje, ki kažejo na strokovnost in stroškovno učinkovitost našega dela. Podpiramo namero, da se v okviru ukrepa ozaveščanje podpira tudi projekte, ki so pridobili mednarodno financiranje. To je lahko še en korak k izboljšanju finančnega stanja nevladnih organizacij. Namreč, nevladne organizacije so uspešne pri pridobivanju mednarodnih (evropskih sredstev) za izvajanje projektov, ki pa praviloma ne zagotavljajo 100 % financiranja. Zato so sredstva za sofinanciranje teh projektov zelo dobrodošla, saj jih sicer v Sloveniji ni. Razpisi za ta namen so lahko zasnovani na enak način kot razpisi za sofinanciranje LIFE projektov.

Splošne pripombe

Plan B je v okviru javne razprave o programu porabe sredstev podnebnega sklada v letih 2015 in 2016 podal tudi več splošnih pripomb, povezanih s programiranjem sklada, transparentnostjo rabe sredstev in poročanjem o učinkih rabe sredstev. Ker ti predlogi niso bili naslovljeni, jih tukaj še enkrat podajamo:

Programiranje rabe sredstev podnebnega sklada

Smo v četrtem letu obstoja podnebnega sklada, v katerem se program rabe sredstev oblikuje že četrtič. Vsakoletno spreminjanje programa rabe sredstev oteži načrtovanje ukrepov s strani možnih upravičencev, čeprav je eno od meril delitve sredstev tudi pripravljenost projektov.

Predlagamo, da se sprejme večletni program rabe sredstev, ki bo opredelil srednjeročne cilje, ki naj bi jih dosegli z rabo sredstev podnebnega sklada ter sklope ukrepov, ki bodo s sredstvi sklada podprti. Glede na zavezujoče cilje zmanjšanja emisij do leta 2020 in sprejet Operativni program zmanjševanja emisij TGP do leta 2020 je smiselno takšen večletni program na podlagi OP TGP oblikovati za obdobje do leta 2020. Takšen večletni program je lahko osnova za pripravo letnih akcijskih načrtov, ki podrobno opredelijo ukrepe, ki bodo izvedeni v posameznem letu, predvidi časovnico rabe sredstev oz. javnih razpisov in višino sredstev za posamezen ukrep/razpis. Zavedamo se negotovosti, ki so povezane z višino sredstev podnebnega sklada, ki je odvisna od cene CO₂ na trgu, a kljub temu menimo, da bi bilo za doseganje večje učinkovitosti predlagan pristop k programiranju smiselno izpeljati.

Potreba po večji transparentnosti

Ugotavljamo, da je bilo dosedanje upravljanje podnebnega sklada netransparentno – informacije o višini sredstev, ki so se natekla v sklad v posameznem letu, ter o ukrepih in višini sredstev porabljenih za posamezen ukrep niso javno objavljene. Tudi način delitve sredstev do sedaj ni bil transparenten – sredstva iz postavke 'tehnična pomoč' so se delila na podlagi javnih naročil, kar zoža možnosti za konkuriranje večjega števila upravičencev, in ne omogoča 'konkuriranja idej'. Poročanja o rabi sredstev in učinkih rabe sredstev ni, razen poročanja Evropski komisiji, ki pa je presplošno (za leto 2013 po našem mnenju tudi zavajajoče).

Predlagamo, da se vse informacije v zvezi s podnebnim skladom objavljajo na spletu: program, akcijski načrti, višina sredstev, javni razpisi, podprti ukrepi vključno z upravičenci, poročila o izvedenih ukrepih ter učinkih, kadar je to možno. Prav tako predlagamo, da se, s ciljem povečanja transparentnosti, vsa sredstva podnebnega sklada razdelijo na podlagi javnih razpisov.

Spremljanje učinkov rabe sredstev

Osnutek novega programa porabe sredstev podnebnega sklada je korak k izboljšanju spremljanja učinkov rabe sredstev, a ne zadosten. Poleg opredelitve pričakovanih učinkov v programu samem je treba o dejanskih učinkih tudi poročati. Predlagamo, da se za vsako leto posebej pripravi poročilo in javno objavi. Pri tem je lahko osnova obveznost poročanja Evropski komisiji (na osnovi MMR), a z bistveno več informacijami: poročilo naj vsebuje opise ukrepov, ki so bili izvedeni, višino in prejemnike sredstev ter dosežene rezultate.

Nadzor nad porabo sredstev

Predlagamo, da se opredeli večdeležniška skupina, ki bo imela vpliv na delitev sredstev v prihodnje. Takšna skupina je lahko npr. že obstoječi Svet za trajnostni razvoj in varstvo okolja. Njena naloga naj bo preverjanje skladnosti s cilji in merili programa, ter preverjanje namenskosti rabe sredstev. Takšen nadzor se lahko izvaja z obravnavo programa pred sprejetjem na Vladi, z obravnavanjem poročil o porabi sredstev ali pa v obeh primerih.